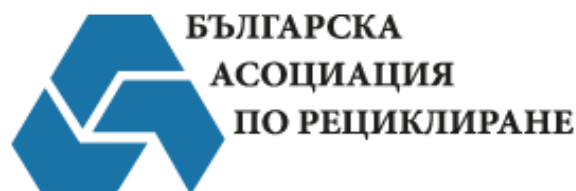

МЕДИА МОНИТОРИНГ

17 ФЕВРУАРИ 2022 г.

Член на:

Източник: [Investor.bg](https://www.investor.bg)

Заглавие: Космическият отпадък, поел към сблъсък с Луната, се оказа китайски, не на SpaceX

Астрономът Бил Грей, който първи идентифицира бъдещия сблъсък, призна грешката си

Линк: <https://www.investor.bg/novini-i-analizi/566/a/kosmicheskiyat-otpadyk-poel-kym-sblsyk-s-lunata-se-okaza-kitaiski-ne-na-spacex-345984/>

Текст: Космическият отпадък, който се очаква да се разбие в Луната в началото на март, е част от построена от Китай ракета, а не от SpaceX. Той наистина ще удари лунната повърхност на 4 март, но противно на обявеното, е построен не от компанията на Илон Мъск, а от Пекин, казват сега експертите, цитирани от Guardian.

Сега се твърди, че ракетата е 2014-065B, ускорителят за "Чанъе-5"-T1, изстреляна през 2014 г. като част от програмата за изследване на Луната на китайската

космическа агенция. Изненадващото съобщение беше направено от астронома Бил Грей, който първи идентифицира бъдещия сблъсък и призна грешката си през уикенда.

"Тази откровена грешка просто подчертава проблема с липсата на правилно проследяване на тези космически обекти", написа в Twitter астрономът Джонатан Макдауъл, който се застъпва за по-голямо регулиране на космическите отпадъци.

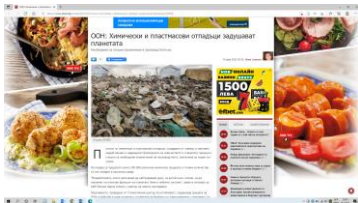
"Обектът имаше приблизително тази яркост, която бихме очаквали, появи се в очакваното време и се движеше в разумна орбита", пише още той. Но "като погледна назад, трябваше да забележа някои странни неща" за орбитата му, добавя той.

В края на януари НАСА заяви, че ще се опита да наблюдава кратера, който ще се образува при сблъсъка, чрез сондата си Lunar Reconnaissance Orbiter (LRO), която обикаля около Луната. Агенцията определи събитието като "възможност за изследвания".

Източник: Днес

Заглавие: ООН: Химически и пластмасови отпадъци задушават планетата
Необходими са спешни ограничения в производството им

Линк: <https://www.dnes.bg/world/2022/02/16/oon-himicheski-i-plastmasovi-otpadyci-zadushavat-planetata.520469>

Текст: Потокът от химически и пластмасови отпадъци, създадени от човека, в световен мащаб масово е надхвърлил безопасните за човечеството и планетата граници и спешно са необходими ограничения на производството, заключиха за първи път учени.

На пазара се предлагат около 350 000 различни химически продукта и големи количества от тях попадат в околната среда.

"Въздействията, които започваме да наблюдаваме днес, са достатъчно големи, за да повлияят на ключови функции на планетата Земя и нейните системи", заяви в интервю за АФП Бетани Карни Алмрот, съавтор на новото изследване.

Проучването, проведено от Стокхолмския център за устойчивост, предхожда срещата на ООН в Найроби в края на месеца, посветена на борбата със замърсяването с пластмаса "от източника до морето", заяви в понеделник ръководителят на Програмата на ООН за околната среда Ингер Андерсен.

Химикалите и пластмасите влияят на биоразнообразието, като допълнително натоварват вече изложените на стрес екосистеми. Пестицидите убиват безразборно живите организми, а пластмасите се поглъщат от живите същества.

"Някои химикали се намесват в хормоналните системи, нарушавайки растежа, метаболизма и възпроизводството на дивите животни", каза Карни Алмрот.

Въпреки че са необходими по-големи усилия за предотвратяване на изпускането на тези вещества в околната среда, учените сега настояват за по-драстични решения, като например ограничаване на производството.

Досега рециклирането е дало само посредствени резултати. Понастоящем се рециклират по-малко от 10% от пластмасата в света, въпреки че от 2000 г. насам производството се е удвоило до 367 милиона тона.

Според последните проучвания общото тегло на пластмасата на Земята вече е четири пъти по-голямо от биомасата на всички живи животни.

"Може би трябва да кажем: "Стига толкова". Може би не можем да поемем повече", казва базираният в Швеция изследовател. "Може би трябва да сложим таван на производството. Може би трябва да кажем: "Не можем да произвеждаме повече от това".

В продължение на няколко години Стокхолмският център за устойчивост провежда проучвания на "планетарните граници" в девет области, които оказват влияние върху стабилността на Земята, като например емисиите на парникови газове, използването на прясна вода и озоновия слой. Целта е да се определи дали човечеството се намира в "безопасно работно пространство", или границите са надхвърлени и застрашават бъдещето на планетата. Въздействието на така наречените "нови обекти" - или създадени от човека химически продукти като пластмаси, антибиотици, пестициди и неестествени метали – е изключително важен въпрос. И отговорът е сложен.

"Едва сега започваме да разбираме широкомащабните, дългосрочни ефекти от тези експозиции", казва Карни Алмрот, цитирана от БГНЕС.

Не само че съществуват хиляди такива продукти, но и данните за рисковете, които те пораждаат, често не съществуват или са класифицирани като корпоративна тайна. Освен това химикалите са сравнително нови, като повечето от тях са разработени през последните 70 години.

"И става дума за 350 000 различни вещества", каза Карни Алмрот. "Нямаме познания за огромно мнозинство от тях по отношение на това колко се произвеждат или каква е тяхната стабилност. Или за съдбата им в околната среда, или за тяхната токсичност. Знаем какви са някои от тях. За повечето от тях нямаме представа."

Дори и най-изчерпателните бази данни, като например инвентаризацията REACH на Европейския съюз, обхващат само 150 000 продукта, а само една трета от тях са били обект на подробни проучвания за токсичност.

В резултат на това екипът от изследователи се съсредоточава върху това, което е известно, и тази частична информация е достатъчна, за да се направи тревожно заключение.

"Ако разгледаме промените във времето и тенденциите в обема на продукцията, която се губи в околната среда... и свържем това с малкото, което знаем за

въздействията, можем да кажем, че всички стрелки сочат в грешна посока", казва Карни Алмрот.

"Все още има време да се обърне това положение, но за това са необходими спешни и амбициозни действия на международно равнище", добави тя.

Независимо от това колко усилия се полагат по време на етапа на производство или управление на отпадъците, производствените обеми трябва да се намалят.

Източник: Наука

Заглавие: Плажни роботи, морски „хищници“ и съоръжения са мобилизирани, за да ни освободят от отпадъците в морето

Линк: https://nauka.offnews.bg/news/Novini_1/Plazhni-roboti-morski-hishnitci-i-saorazheniia-sa-mobilizirani_181011.html

Текст: Често изхвърляни набързо, но оставащи в околната среда десетки и стотици години, пластмасовите отпадъци замърсяват моретата по целия свят, като създават сериозна заплаха за дивата природа и допринасят за изменението на климата при разпадането си.

„Тревожен е мащабът — това е глобален проблем. На който и бряг да стъпите, неизбежно ще се натъкнете на парчета пластмаса“, казва Джеймс Комерфорд, старши изследовател в отдела за материали и нанотехнологии на SINTEF, независима изследователска организация в Осло, Норвегия.

Смята се, че пластмасите съставляват 85 % от морските отпадъци. Всяка година в океаните навлизат 11 милиона метрични тона, като се очаква до 2040 г. обемът им да се утрои. Някои предвиждат, че по тегло до 2050 г. в моретата ще има повече пластмаса, отколкото риба.

В светлината на тези бъдещи тревога перспективи, за да се справим с проблема, са ни необходими иновативни подходи. Точно това е целта на мисията на ЕС „Възстановяване на нашите океани и води до 2030 г.“, с амбицията да се съкратят пластмасовите отпадъци в морските води с най-малко 50 %, като се намалят с 30 % пластмасовите микрочастици, изпускани в околната среда, и наполовина — загубата на хранителни вещества в земеделието, както и използването на химически пестициди.

За намаляване на замърсяването Мисията стартира „фар“ в Средиземно море, който ще функционира като център за разработване, демонстриране и внедряване на решения навсякъде по света, като събира на едно място всички заинтересовани участници. Неговата роля е да свързва и структурира дейностите, да разпространява и разширява мащаба на решенията, както и да мобилизира подходящите участници.

Първоначалната му цел е замърсяването с пластмасови отпадъци. Проекти като In-No-Plastic и AQUA-LIT изследват начини за намаляване на приноса на хората и свързаните с морето индустрии за замърсяването с пластмасови отпадъци, докато проектът Maelstrom проучва къде се разпространяват морските отпадъци и как най-добре да ги премахнем от морското дъно и водите. Той изследва също така икономически рентабилни начини за възстановяване и рециклиране на морските пластмасови отпадъци, в това число „кръговото“ проектиране на продукти, например риболовни уреди.

Масштабният проект In-No-Plastic, ръководен от Комерфорд като координатор, разработва серия от технологии, чиято цел са не само видимите големи парчета пластмаса — или макропластмасата — но и коварната заплаха от миниатюрните пластмасови микрочастици с размери под 5 милиметра, и дори от още по-малките наночастици.

„Макропластмасата се нуждае от почистващи технологии, различни от тези за пластмасовите микрочастици, така че ние разглеждаме целия спектър“, казва Комерфорд.

Няколко отделни технологии, които са в процес на разработване, могат да се прилагат заедно за почистване на водите. Някои спомагат за третиране на пластмасовите микрочастици, като ги слепват в по-управляеми размери. В една от тях се използват биоразградими химични вещества, наречени флокуланти, които предизвикват коагулиране на частиците, а в друга — известна като SeraRaptor — с помощта на ултразвукови вълни частиците се събират в купове.

Тези технологии могат да се комбинират с друга, при която се използва сито за отделяне на пластмасовите отпадъци.

За проблема с макропластмасата се грижи SEEKer — четириколесен робот за събиране на пластмасови отпадъци, обучаван чрез изкуствен интелект да открива и събира отпадъци по плажовете и да ги поставя в кош, който носи на гърба си. Роботът ще има и товарен пункт близо до плажа, където ще може да изхвърля отпадъците и да се презарежда.

„Ще работи напълно автономно“, казва Комерфорд. „Тъй като има толкова много боклук и той е навсякъде, трябва ни нещо, което да се концентрира върху него през цялото време. Ако това се прави само от хора, наистина би било времееемко.“

Мобилно приложение

Друга технология, включваща функции, които могат да имат сериозен принос за решаване на проблема със замърсяването с пластмаси в дългосрочен план, представлява приложение за смартфони. То насърчава доброволци да събират отпадъци и да записват данните за дейността си, като се използват „социални поощрения“, набавяни от местната икономика — например отстъпки при поръчка на пица или абонамент за фитнеса.

Приложението обаче в крайна сметка ще помага и за проследяване на количеството пластмасови отпадъци, които са събрани, рециклирани и използвани в продукти, а това ще ни даде възможност да добием по-добра представа за това доколко ефективно функционира кръговата икономика.

Въпреки че функцията понастоящем е в процес на разработване, Комерфорд обясни, че тя допълнително ще използва снимки и данни от GPS за събраните отпадъци, както и технологията на блоковите вериги, която ще даде възможност за по-доброто проследяване на съдържанието на стоките, като съхранява данни за движението на материалите през веригата на доставки.

„Толкова много хора заявяват, че включват рециклирани материали в продуктите“, казва Комерфорд. „Ако наистина искаме да постигнем промяна и да обърнем цялата тенденция, трябва да е възможно това да се отчита.“

Но освен чисто техническата част, решаващо е общественото одобрение за решенията на проблема с пластмасовите отпадъци. Партньорите в In-No-Plastic, като например неправителствената организация Venice Lagoon Plastic Free (VLPF), също провеждат инициативи за почистване, подпомагани от мобилното приложение, като преценяват отношението на обществеността към замърсяването с пластмаси.

Давиде Полето, изпълнителен директор на организацията, казва, че Венеция е идеалното място за провеждане на инициативи срещу замърсяването с пластмаси, тъй като е място с оградена водна повърхност и интензивен морски трафик, аквакултура, риболов и туризъм. „Лагуната на Венеция е най-голямата влажна зона в средиземноморския басейн и е обект на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, както и изключителна лаборатория за работа, тъй като тук се срещат много и различни проблеми,“ казва той.

Той посочва също, че пандемията е предоставила „уникална възможност“ да се анализира в каква степен прекомерната туристическа дейност допринася за замърсяването, включително причиненото от пластмаси, и какъв е капацитетът за възстановяване на местната екосистема. Полето цитира проучване, според което 17 от 40 химически замърсителя, намирани по-рано в лагуната на Венеция, не са открити след локдауните в началото на 2020 г., докато наличието на много други е значително намалено.

Повишаване на информираността

Наскоро проведени събития на In-No-Plastic са се оказали обещаващи за повишаване на информираността сред обществеността и на интереса към участие. В една от акциите за почистване, организирана във Венеция през 2021 г., 130 души са събрали три тона отпадъци, в това число повече от 1500 кг пластмаси.

Полето цитира и цифри от текущо проучване на информираността, провеждано от екипа му сред повече от 1500 души в Италия, Обединеното кралство и Хърватия, мнозинството от които от сектори, свързани с работа на открито. Над 85 % от участниците във всяка държава заявяват, че присъединяването към инициативи за почистване им е помогнало да разберат по-добре колко сериозно е замърсяването на моретата с пластмасови отпадъци, докато почти 95 % посочват пластмасовите микрочастици като по-голям проблем от макропластмасата — което показва, че разбирането на опасностите от невидимите фрагменти вече е широко разпространено.

Полето посочва като причина нарастващото отразяване в новините и социалните медии, както и опита от първа ръка. „Интересно е да се наблюдава как хората осъзнават всички тези неща“, казва той. „При това без да са специалисти.“

Но освен стимулирането на обществения интерес, според него е необходимо да се знае повече за източниците на замърсяване с пластмасови отпадъци, за да съветват по-добре вземащите решения как да се справят с проблема. С помощта на друго приложение, което помага да се открива замърсяването на брегове като част от проекта Maelstrom, VLPF са установили, че до 40 % от пластмасовите отпадъци в близките острови, като Пелестрина например, идват от риболовни уреди — главно мрежи за миди.

„Важно е да се покаже например, че голям дял от пластмасите в тези зони отива директно в морето, а не идва от реките“, казва Полето. „Също така има доказателства, представени на публичната администрация, че трябва да правим повече на определени места.“

Предизвикателството на аквакултурата

Съоръженията са голям проблем и в отрасъла на аквакултурите, където също има спешна нужда от справяне със замърсяването с пластмасови отпадъци, като се има предвид, че това е най-бързо развиващият се хранителен сектор в света. Според оценките на производството на аквакултури се дължи повече от половината от световното потребление на риба, което може да надхвърли 60 % в следващото десетилетие.

Но Мариана Мата Лара, ръководител на проект в екологичната технологична организация Geonardo, казва, че са необходими много повече знания, за да се реши проблемът с пластмасовите отпадъци от този сектор, които се състоят основно от артикули като клетки, въжета, мрежи и шамандури.

Тя добавя, че трябва да отделим данните за замърсяването, причинено от аквакултурата, или отглеждането на водни продукти, от причиненото от традиционния риболов, при който се лови свободно обитаваща риба. „В действителност не знаем какво точно е количеството пластмасови отпадъци, които постъпват от този сектор“, добавя Лара.

С оглед на това проект, ръководен от нея и наречен AQUA-LIT, е имал за цел да създаде база от знания за пластмасовите и другите видове морски отпадъци, преди проблемът да стане прекалено голям с бурното развитие на отрасъла. „Както с много неща в живота, намираме решения, след като разберем, че проблемът съществува. Идеята на проекта AQUA-LIT бе да се движим успоредно и да започнем да решаваме проблемите едновременно с растежа, така че по-късно да не трябва да търсим решения за нещо, което сме правили в миналото“, казва Лара.

AQUA-LIT направи това с разработването на набор от мерки за наблюдение и предотвратяване на замърсяването на морето в този сектор, както и за премахване и рециклиране на отпадъците.

Екипът събра информацията, като се обърна към научноизследователски институти, организации и хора, занимаващи се с аквакултура в Средиземно море, Северно море и Балтийско море. Дейностите включваха интерактивни семинари за обсъждане на проблемите със замърсяването на морето, обмен на знания и генериране на идеи.

Повече от 400 идеи и решения

Резултатът е наръчник, който съдържа разнообразие от мерки, групирани по теми, включително различни морски басейни, типове аквакултури и степен на почистване и рециклиране, както и препоръки за политика в тази област. „В наръчника сме предоставили повече от 400 идеи и решения“, казва Лара.

Като част от дейностите, по проекта AQUA-LIT е създаден опис на 65 източника на отпадъци от отглеждането на аквакултури, база с данни за начина, по който европейските пристанища третират отпадъците, и регионални карти с дела на свързаните с аквакултурата отпадъци в целевите морски басейни.

Лара добавя, че много от тези идеи могат да се прилагат или развиват на други места. „Искахме тази информация да бъде от полза не само за трите морски басейна, в които работихме, затова създадохме планове за действие за действие за прехвърляне на знанията към други региони“, казва тя.

Като пример Лара описва как са използвани ресурсите от инициативата Global Ghost Gear, алианс, включващ риболовния отрасъл, частния сектор, компании, НПО, академични среди и държавни органи, който се концентрира върху решаването на проблема със загубените или изоставените риболовни уреди.

„За управление на съоръженията за аквакултура инициативата Global Ghost Gear разработи рамка за добри практики, за чието създаване използваха четири от докладите ни, морския опис и наръчника“, казва Лара.

Тъй като наръчникът включва раздел за всички хора, които искат да допринесат с идеи, тя се надява, че той ще се разраства по-нататък и че базата от знания в крайна сметка ще доведе до повече практически решения. „Идеята е, че той е предназначен за всички и се попълва от всички“, казва тя.

Лара добавя, че проектът AQUA-LIT изглежда обещаващ, тъй като има покани за представянето му на събития в места като Черноморието, както и пред латиноамериканска аудитория, което отразява значителните нужди от този тип информация и значението ѝ като широко разпространен проблем. „Мисля, че ценността на AQUA-LIT се крие в това, че е направена първата крачка“, казва тя.

Като добавим и проекта In-No-Plastic, който също се стреми да осигури база за стимулиране на решения за морските отпадъци, борбата с пластмасовите отпадъци и с други замърсители е на път да бъде подета от различни ъгли.

„За това ще са необходими и широкообхватни обществени стратегии, които да се справят с отпадъците“, казва Комерфорд. „Трябва ни цялостен подход. На този етап трябва да разгледаме всяко едно нещо в околната среда, но можем да бъдем и малко по-умни с продуктите, които произвеждаме, по отношение на екологосъобразността им и възможностите след края на жизнения им цикъл.“

[Източник: Investor.bg](#)

Заглавие: България е първа в ЕС по спад на отпадъците на глава от населението

Генерираните отпадъци на глава у нас намаляват с 36% за период от 25 години

Линк: <https://www.investor.bg/evropa/334/a/bylgariia-e-pyrva-v-es-po-spad-na-otpadycite-na-glava-ot-naselenieto-345865/>

Текст: България е първа сред единствените седем държави в Европейския съюз (ЕС), които през 2020 г. са генерирали по-малко битови отпадъци на глава от населението в сравнение с 1995 г., показват данни на европейската статистическа служба Евростат.

Намалението на генерираните на човек битови отпадъци у нас от 2005 до 2020 г. достига 24,5%. Следват Румъния с 25% спад и Унгария с 24,5%.

Ако през 2005 г. в България са генерирани 588 кг отпадъци средно на глава от населението, към 2020 г. количеството намалява до 444 кг.

При сравнение с 1995 г., когато в България са генерирани 694 кг отпадъци на глава от населението, понижението е още по-голямо - 36%. След нас по най-голям спад се нареждат Унгария (-21%), Словения (-18%) и Румъния (-16%).

През 2020 г. генерираните битови отпадъци на човек в ЕС средно възлизат на 505 кг, с 4 кг повече в сравнение с 2019 г. и с 38 кг повече в сравнение с 1995 г., отчита Евростат. Общо ЕС генерира 225,7 милиона тона битови отпадъци през 2020 г., което представлява увеличение от 1% спрямо 2019 г. (+1,8 милиона тона) и от 14% спрямо 1995 г.

През 2020 г. Дания и Люксембург са държавите от блока, които генерират най-голямо количество отпадъци на глава от населението, съответно 845 кг и 790 кг, следвани от Малта (643 кг) и Германия (632 кг).

Румъния (287 кг), Полша (346 кг) и Унгария (364 кг) са лидери по най-малко генерирани битови отпадъци средно на човек през 2020 г.

Количеството на рециклираните отпадъци остава относително стабилно в ЕС през 2020 г. – 67 млн. тона при 68 млн. тона през 2019 г. Това съответства на 151 кг на човек (без промяна спрямо 2019 г.). За сравнение, през 1995 г. са рециклирани 44 млн. тона (малко под 100 кг на човек) отпадъци.

Компостирането също е опция за рециклиране - 40 млн. тона (90 кг на човек) отпадъци са били компостирани през 2020 г. в ЕС, което е почти три пъти повече, отколкото 25 години по-рано.

Въпреки че ЕС генерира повече отпадъци, общото количество на депонираните битови отпадъци намалява. През 2020 г. общият обем на депонираните битови отпадъци спада с 58% за 25 години до 52 млн. тона. Това съответства на среден годишен спад от 4%, отчита още Евростат.

Източник: [Столица](https://stolica.bg)

Заглавие: Съдовете за битови отпадъци в София се мият и дезинфекцират

Линк: <https://stolica.bg/raion-vitoshka/mobilniyat-punkt-za-predavane-na-opasni-otpadatsi-shte-bade-v-raion-vitoshka>

Текст: Пред сградата на район "Витоша" на ул. "Слънце" 2, от 08:30ч. до 14:30 ч. на 18 февруари 2022 г. ще бъде разположен пункт за събиране на опасни отпадъци, съобщават от районната администрация. Безвъзмездно ще се приемат следните опасни отпадъци, образувани от домакинствата: • Живак и живаксъдържащи уреди (живачни термометри, прекъсвачи и други подобни); • Лакове, разтворители и бояджийски материали; • Домакински препарати и химикали, препарати за растителна защита; • Мastica, фотографски материали и замърсени опаковки; • Фармацевтични продукти (лекарства с изтекъл срок на годност).

В пункта няма да се приемат бутилки под налягане (освен аерозоли), газове, инфекциозни отпадъци (в т.ч. използвани спринцовки, игли, системи и т.н.), литий, натрий, калий, както и отпадъци с неизвестен състав, поясняват от района. През м. март, съгласно утвърдения график, мобилният пункт ще бъде в районите "Студентски" и "Средец".

Източник: [Dunavmost.com](https://www.dunavmost.com)

Заглавие: Откраднаха 500 кг чугунени кранове от база на фирма в Голямо Враново

Линк: <https://www.dunavmost.com/novini/otkradnaha-500-kg-chuguneni-kranove-ot-baza-na-firma-v-golyamo-vranovo>

Текст: Служители на РУ – Сливо поле са установили двама мъже, извършили кражба на 500 кг чугунени кранове от база на фирма в Голямо Враново.

Завчера в районното управление в гр. Сливо поле е постъпил сигнал от представител на фирма, че в стопанска база на дружеството им, намираща се в с. Голямо Враново е установена кражба на около 14-15 броя чугунени кранове, с общо тегло около 500 кг., като по този начин на юридическото лице е нанесена щета за около 300 лв.

Според подадената от потърпевшите информация крановете били оставени на съхранение във въпросната база от декември миналата година.

По случая е започната веднага работа от служителите на полицията, в хода на образуваната преписка за престъпление по чл. 194 от НК.

При проведените незабавни оперативно-издирвателни действия, органите на реда са установили като автор на деянието мъж на 37 г. , който бил отнел около

10 броя от чугунените кранове и предал в пункт за изкупуване на отпадъци от черни и цветни метали, намиращ се в селото. За останалите кранове полицаите са изяснили, че са били отнети от друг мъж от селото, на 64 г., като той също ги е бил предал в пункт за изкупуване на метали.